

De transfusieketen in stand houden tijdens een pandemie

Een vitale inspanning!

Dit voorjaar bleek vreemd genoeg dat, ondanks het feit dat de ziekenhuizen alle niet-kritische heelkundige ingrepen hadden gestaakt, het bloedverbruik maar met 17 % daalde. Gelukkig werd in maart veel bloed ingezameld, want een tekort aan bloed is, net als het nieuwe coronavirus zelf, voor veel patiënten een levensbedreigend risico.

De Hoge Gezondheidsraad (HGR) concludeert dat onder ogen moet worden gezien dat het herbevoorraden van de bloedvoorziening een essentiële taak is. Bloeddonaties zijn immers de enige manier waarop voor een adequate bevoorrading aan bloedcomponenten kan worden gezorgd.

Impact

De HGR heeft er zich op toegelegd om de kwestie grondig te onderzoeken, zowel wat betreft de veiligheid als de continuïteit van de bloedtransfusieketen in het geval van een pandemie. Om dit advies op te stellen zijn zo'n 5.000 publicaties en opinieartikelen geraadpleegd en onderzocht. Het verslag komt tot het besluit dat het nieuwe coronavirus een ziekteverwekker is die niet door bloed overdragen wordt. Er is dus geen reden om voorzorgsmaatregelen in te voeren die niet in verhouding staan tot de epidemiologische situatie.

De HGR wijst er echter op dat we ons op het gebied van transfusie, net als op heel wat andere gebieden, moeten voorbereiden op een langdurige impact met een potentieel ongunstige ontwikkeling. Het advies staat vol met niet-gepubliceerde, nauwkeurig gedocumenteerde informatie en voorstellen voor een pragmatische houding.

In het advies worden alle voorzorgsmaatregelen die het personeel van de bloedtransfusie-instellingen heeft genomen om zowel de eigen veiligheid als die van de donoren te waarborgen, in detail beschreven. Gezien de wijze waarop het virus wordt overgedragen, weten we dat optimale bescherming noodzakelijkerwijs wederkerig is. Een van de drastische maatregelen om de transfusieveiligheid te waarborgen is het uitstellen van bloeddonaties door potentiële "risicodonoren" (symptomatisch, verdacht of met recent contact met een positief geteste patiënt). Dit uitstel is een zwakke schakel in de bevoorrading in tijden van een pandemie. Dit is ook de reden waarom de donoren meer dan ooit worden aangemoedigd om *regelmatig* bloed te blijven geven: het is immers dankzij hun solidaire en volgehouden bijdrage dat de transfusieactiviteit kan worden gehandhaafd.

Deze pandemie heeft ook de bewustmaking van het publiek bevorderd en het ertoe aangezet om solidariteit te betuigen en begrip op te brengen voor de problemen die uit de sanitaire beperkingen voortvloeien.

Tekorten

De talrijke aanbevelingen die de HGR in advies HGR-9579 heeft gebundeld, zijn gericht op een continue en voldoende bevoorrading aan bloedcomponenten. Een ernstig tekort zou immers zorgverleners ertoe dwingen om moeilijke keuzes te maken onder patiënten die een transfusie nodig hebben. Meer dan ooit is het noodzakelijk "om niet in het oog van de storm te werk te gaan, maar om te voorkomen".

De HGR vestigt de aandacht op de beperkte voorraad plasma die bestemd is voor de bereiding van plasmaderivaten (bv. immunoglobulinen voor kinderen met een primaire immunodeficiëntie, enz.). Als dit probleem niet snel wordt opgelost, zal er naar verwachting tegen begin 2021 een drastisch tekort aan immunoglobulinen ontstaan.

De HGR wijst ook op mogelijke problemen waarmee de actoren in de transfusieketen te kampen kunnen krijgen bij de bevoorrading aan bijbehorend materiaal (bv. reagentia voor laboratoriumtests van het type PCR of antistoffen, enz.). Als men afhankelijk is van één fabrikant, moeten onderbrekingen in de levering worden geanticipeerd om de bevoorrading van dit onmisbaar materiaal te verzekeren.

Passieve immunotherapie

De HGR onderzoekt ook de vele uitdagingen en controverses op het vlak van de immunotherapie met plasma van herstellende COVID-patiënten of hyperimmuun immunoglobuline. Hoe robuust de bewijsvoering voor de werkzaamheid ervan tegen coronavirussen is, blijft vooralsnog een open discussiepunt onder wetenschappers.

Het volledige advies (HGR 9579) bevindt zich op de website van de Hoge Gezondheidsraad: <https://www.health.belgium.be/nl/advies-9579-bloedtransfusiesysteem-covid19>

De website van de Hoge Gezondheidsraad: www.css-hgr.be.

Over de Hoge Gezondheidsraad (HGR)

De **Hoge Gezondheidsraad** is het wetenschappelijk adviesorgaan van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Met het oog op de bescherming en de verbetering van de **volksgezondheid**, brengt de Hoge Gezondheidsraad **wetenschappelijke adviezen** uit als leidraad voor beleidsmakers en gezondheidswerkers. Dankzij zijn netwerk van experts en zijn interne medewerkers, baseert hij deze **onpartijdige** en **onafhankelijke** adviezen op een multidisciplinaire evaluatie van de huidige stand van de wetenschap. Zo heeft de HGR een systeem van **beheer van mogelijke belangenconflicten** ingesteld. De Raad verstrekt zijn adviezen op verzoek van de Minister of op eigen initiatief en maakt ze openbaar.

Alle openbare adviezen en brochures zijn te vinden op de website: www.hgr-css.be